

KÄSKKIRI

07.01.15 nr 15-0004

Toetuse andmise tingimused digitaalse kirjaoskuse arendamise toetamiseks

„Perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse“ § 16 lõike 1 alusel kehtestan toetuse andmise tingimused digitaalse kirjaoskuse arendamise toetamiseks.

1. TOETUSE ANDMISE TINGIMUSTE KIRJELDUS

1.1. Seos „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020“ rakenduskavaga

1.1.1. Prioriteetne suund

Ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul.

1.1.2. Prioriteetse suuna eesmärk

Kutse- ja erialase kvalifikatsiooniga täiskasvanute osakaal on suurenenud, inimeste elukestva õppe võtmepädevused on paranenud ning suurenenud on nende konkurentsivõime.

1.1.3. Meetme nimetus

Täiskasvanud elanikkonna kompetentside arendamine.

1.1.4. Meetme eesmärk

Kutse ja erialase kvalifikatsiooniga täiskasvanute osakaal on suurenenud ja elukestva õppe võtmepädevused on paranenud.

1.1.5. Meetme tegevus

Digitaalse kirjaoskuse suurendamine.

1.1.6. Meetme tegevuse tulemus

Suurenenud on Eesti elanike digitaalne kirjaoskus ja tõusnud kõrgemate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (edaspidi IKT) oskustega täiskasvanute osakaal:

1.1.6.1 suurenenud on arvuti- ja internetikasutajate hulk;

1.1.6.2 tööealine elanikkond on omandanud kõrgemad IKT-oskused, mille tulemusena on omakorda suurenenud tippspetsialistide (sh IKT-spetsialistide) osakaal koguhõives;

1.1.6.3 Eesti elanikel on piisavad IKT-alased teadmised, et tõsta tehnoloogia tarbimise ja rakendamise kaudu oma elukvaliteeti ja heaolu;

1.1.6.4 IKT- ja tehnoloogiahariduse populariseerimine loonud eeldused suurendada IKT-

spetsialistide arvu kõigis sektorites ning tõstnud noorte¹ ja tööealise elanikkonna konkurentsivõimet tööjõuturul.

1.2. Toetuse andmise tingimuste (edaspidi toetuskeem) eesmärk

Toetuskeemi eesmärk on täiskasvanud tööealise elanikkonna IKT- alaste oskuste ja teadmiste edendamine. Digitaalse kirjaoskuse laialdane levik ning IKT-oskuste parandamine aitavad luua kõrgema lisandväärtusega töökohti ning tagavad inimeste suurema konkurentsivõime tööturul (sh rahvusvaheliselt). Nimetatut toetab rahvusvaheline teadus- ja arendustegevus, mis loob uut teadmist, suurendab sektorite konkurentsivõimet ja Eesti elanike heaolu.

1.3. Terminid

Käesolevas käskkirjas kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1.3.1. info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (edaspidi IKT)** on kaasaegne info töötlemine, salvestamine ja edastamine tehniliste vahenditega;
- 1.3.2. e-teenused** on teenused, mille osutamine ja kasutamine toimub IKT lahenduste abil ning reeglina interneti kaudu;
- 1.3.3. digitaalne kirjaoskus** ehk IKT baasoskused on üldistatult inimese suutlikkus (oskused, teadmised, teadlikkus ja suhtumine) kasutada IKT-d ning selle poolt vahendatud sisu vähemalt algelisel tasemel;
- 1.3.4. kõrgemad IKT-oskused** on IKT kasutamise suutlikkus edasijõudnumal tasemel, hõlmates eelkõige oskusi, teadmisi, teadlikkust ja suhtumist IKT kasutamiseks töö ja õppimise eesmärgil;
- 1.3.5. digitaalne lõhe** on informatsiooni erinev kättesaadavus inimeste vahel, sh teatud elanike grupi vähene ligipääs teabele, mis on tingitud IKT-oskuste ebahühtlasest jaotumisest elanike hulgas;
- 1.3.6. digitaalne kihistumine** on ühiskondlik protsess, mis tekib inimeste eristamisel IKT lahenduste kasutamisel tulenevalt nende oskustest ja motiveeritusest.

1.4. Toetuskeemi vajalikkus

Eesti Infoühiskonna Arengukava 2020 seab sihiks panustamise tööhõive kasvu, konkreetsemalt liikumist suurema lisandväärtusega töökohtade loomise, sissetuleku suurenemise, inimeste elukvaliteedi tõstmise ning rahvusvahelise konkurentsivõime kasvu suunas. See eeldab digitaalse kirjaoskuse ja kõrgemate IKT-oskuste edendamist.

Kuna tulevikus on enamik töökohti ja teenuseid (sh näiteks sotsiaalhoolekande ja tervishoiu vallas, mille tarbijaskond on eelkõige vanemaelised) IKT põhised, halvendab arvuti ja interneti mittekasutamine nende inimeste jaoks oluliselt teenuste kättesaadavust ning ühiskonda kaasatust. Teiseks nõuab IKT-oskusi tulevikus üha enam töökohti. Uuringute kohaselt eeldab 90% töökohtadest juba 2015. aastaks digitaalseid oskuseid.² Samuti on IKT baasoskused eelduseks tööhõive ja majanduse kasvuks vajalike kõrgemate IKT-oskuste omandamisele.

Ühiskondlikule kaasatusele ja tööhõivele lisaks on IKT-oskuste arendamine oluline inimeste heaolu (sh digitaalse) suurendamisel. Eesti elanike arvuti- ja internetikasutus on ühekülgne: internetikasutuse mitmekesisuse indeksi kohaselt on Eesti küll Euroopa keskmisel tasemel (6,2 vs. 6,1), ent võrreldes Põhjamaadega on meie näitaja omajagu madalam. Eestis kasutatakse interneti eelkõige suhtlemiseks, info otsimiseks ja meelelahutuseks. Vähem on

¹ [Mõiste on määratletud noorsootöö seaduses](#)

² [„Post Crisis: e-Skills are needed to drive Europe’s innovation society“ \(2009\).](#)

suudetud seda rakendada isikliku konkurentsivõime ja heaolu suurendamiseks, kas siis niinimetatud targema tarbimise või internetipõhiste enesetäiendamisevõimaluste kaudu.

Heaks toimetulekuks infoühiskonnas peab IKT-oskuste omandamine algama võimalikult varajases eas. Nii töötajad kui ka erinevad poliitikasoovitused toovad välja reaalainete õppemahu ja -kvaliteedi tõstmise vajaduse üldhariduskoolides. Eesti noori iseloomustab Euroopa noortega sarnaselt madal valmisolek ja huvi asuda õppima ning tööle loodus- ja täppisteaduste ning tehnoloogia valdkondades. Lisaks teadlikkusele perspektiivikatest erialadest ja ametikohtadest, on tööturule sisenevate noorte oskused vajalike kõrgemate IKT oskuste osas puudulikud - seda vaatamata asjaolule, et nad on „digitaalsena kasvanud“. **See viitab puudujääkidele õppe sisus, karjääriinfo kättesaadavuses ning teadlikkuses IKT-oskuste vajalikkusest.**

Eesti probleemiks on kõrgemate IKT-oskuste vähene levik. Enamikul Eesti elanikest ja töötajatest on liiga madal suutlikkus kasutada ning rakendada tehnoloogiat oma töö tõhustamiseks või uute teadmiste omandamiseks. Seda kinnitavad ka mitmed uuringud, näiteks ilmneb see rahvusvahelise täiskasvanute oskuste uuringu [PIAAC \(Programme for the International Assessment of Adult Competencies 2011 - 2012\)](#) tulemustest. Eesti elanike arvutikasutusoskuse ja -julguse ning tehnoloogiarikkas keskkonnas probleemilahendusoskuse tase on oodatust madalam. Heade ja väga heade probleemilahendusoskustega on vaid iga neljas täiskasvanu. Kolmkümmend protsenti täiskasvanutest ei oska või ei julge uut tehnoloogiat kasutada. **Seega on Eestis seni kasutamata potentsiaal IKT abil rohkem ja tulusamalt tööd leida ja teha.**

Nimetatud probleemi saab lisaks ilmestada ühelt poolt IKT sektori kasvava tööjõupuuduse näitajaga. Uuringufirma Praxis poolt 2013. a läbi viidud uuringust „Eesti IKT kompetentsidega tööjõu hetkeseisu ja vajaduste kaardistamine“ nähtub, et IKT sektoris tööjõuvajadus aastani 2020 ulatub sõltuvalt stsenaariumist 5200 töötajast 8600 töötajani. Teiselt poolt näitab palgastatistika, et kõige populaarsemad kõrgkoolide erialad ei taga aga alati parimat töötasu. IKT ja humanitaarerialade lõpetajatel võib olla sissetulekute erinevus mitmekordne. **Eelnevast tulenevalt on toetusskeemi peamine eesmärk leida võimalusi IKT-välise erialade õppijate ja lõpetanute konkurentsivõime suurendamiseks läbi kõrgemate IKT-oskuste omandamise – täiendus-, ümber- ja tasemeõppes.**

Digitaalse kirjaoskuse ja kõrgemate IKT-oskuste arendamise võimalusi käsitletakse detailsemalt käskkirja seletuskirjas.

1.5 Eelarve

Toetusskeemi kogueelarve on 8 500 000 eurot ja see jaguneb järgmiselt:

	Summa	Osakaal
ESF toetus³	7 225 000	85%
Riiklik kaasfinantseering	1 275 000	15%

Täpne eelarvejaotus tegevuste lõikes on toodud käskkirja lisas 1.

³ Euroopa Sotsiaalfond

1.6 Toetusskeemi sihtgrupp

- 1.6.1 arvuti ja interneti mittekasutajad**, kelle hulk on eriti suur vanemaealiste (vanuses 55 ja vanemad), samuti madalama haridustaseme ja väiksema sissetulekuga inimeste seas;
- 1.6.2 tööealine elanikkond**, kelle konkurentsivõimet suurendab erialase IKT täiendusõppe läbimine;
- 1.6.3 spetsialistid tööturul**, kes soovivad vahetada eriala ning omandada IT spetsialisti kutset ja läbivad selleks vastava ümberõppekoolituse;
- 1.6.4 üliõpilased ja õppejõud (sh. teadustöötajad), eelkõige IKT-välistel erialadel**, kelle konkurentsivõimet suurendab infoühiskonnaalase uurimistöö läbiviimine, teadus- ja arenduskoostööprojektides osalemine jne;
- 1.6.5 IKT hariduse populariseerimise ja teadlikkuse tõstmisega** seotud isikud ja asutused, kelleks on karjääriteenuste pakkujad, IKT huvitegevuse läbiviijad, noorteorganisatsioonid ja noortevaldkonna töötajad, mittetulundusühingud, sihtasutused ja teised, kelle kaudu oleks võimalik saavutada parimaid tulemusi IKT hariduse populariseerimisel.

1.7 Toetusskeemi abikõlblikkuse periood

Toetusskeemi abikõlblikkuse periood algab 1. novembril 2014. aastal. Toetusskeemi alusel toetatavad tegevused peavad olema lõpetatud hiljemalt 23. augustil 2023. aastal.

2. TEGEVUSTE KIRJELDUS TULEMUSTE SAAVUTAMISEKS

2.1. toetusskeemi raames viiakse ellu, ja sealhulgas hangitakse tegevuste elluviimiseks vajalikke teenuseid, järgmiseid tegevusi.

2.1.1. koolituste korraldamine täiskasvanud elanikkonnale **arvuti- ja internetikasutusoskuse omandamise eesmärgil**, mis toetab elukestva õppe võtmepeadevuste saavutamist ning infoühiskonna teenuste tarbimist.

2.1.2. koolituste korraldamine kõrgemate IKT-oskuste arendamiseks ja rakendamiseks tööturul olevatele inimestele.

Selle raames viiakse ellu IKT-alaseid täiendus-, ümber- ja tasemeõppe pilootprojekte, mis on suunatud nii IT-spetsialistide arvu suurendamiseks (nt tarkvaraarenduse, IT-süsteemide jt. kutsete raames) kui ka kõrgemate erialaste IKT-oskuste saavutamiseks teistes (nt õigusteadus, tervishoid jt) sektorites.

2.1.3. koolituste korraldamine IKT oskuste ja hariduse omandamisega seotud teadlikkuse tõstmiseks.

IKT-alase karjääriinfo levitamise eesmärgil viiakse läbi koolitusi karjääriteenuste spetsialistidele. Antud juhul ei ole tegemist koolitustega karjääriteenuste spetsialistide kvalifikatsiooni tõstmiseks, vaid konkreetselt IKT-oskuste vajalikkust ja IT-sektori tööjõuvajadusi kirjeldatavate koolitustega.

IKT huvitegevuse kättesaadavuse suurendamiseks koolitatakse kolmanda sektori organisatsioonide esindajaid, noortevaldkonna töötajaid jt, et laienuks potentsiaalsete huvihariduse läbiviijate ring.

2.1.4. valdkondlik teadus- ja arendustegevus: teadustegevuse, uuringute ja analüüside (sh rahvusvaheliste) hankimine ning nende tulemuste levitamine ja rakendamine teiste käesoleva käskkirja alusel elluviidavate tegevuste raames.

Infoühiskonnaalaste uuringute ja mõjuanalüüside koostamine loob eeldused kõrgemate IKT-oskuste tekkimiseks IKT-välistel erialadel, näiteks riigi- ja õigusteaduses, psühholoogias ning majandusteadustes. Uuringute ja mõjuanalüüside otsene väljund seisneb õppekavade arendamises ning meetodiliste juhendite ja koolitusmaterjalide väljatöötamises. Jätkutegevused viiakse läbi käesoleva käskkirja punktides 2.1.2 ja p. 2.1.5 nimetatud tegevuste raames.

2.1.5. kommunikatsiooni- ja teavitustegevused: esitluste, teabepäevade ja konverentside kavandamine ja läbiviimine.

Viakse läbi teavitustegevusi, kommunikatsiooni- ja turunduskampaaniaid, et tõsta erinevate sihtrühmade teadlikkust IKT-oskuste vajalikkusest ja hüvedest (sh e-kaubandusest, õppimisvõimalustest, jne). Eraldi planeeritakse teadlikkuse tõstmisega seotud tegevusi IKT-oskuste vajalikkusest noortele ja madalama haridustasemega tööelisele elanikkonnale.

Käesoleva käskkirja punktis 2.1. nimetatud tegevuste elluviimiseks konkreetsed alamtegevused koos täpse eelarve ning ajaraamiga määratletakse toetuskeemi iga-aastases tegevuskavas, mis koostatakse Eesti Infoühiskonna Arengukava 2020 rakendusplaani alusel.

3. INDIKAATORID

Indikaator	Indikaatori nimetus (viide käskkirja punktile, missugusest tegevusest kujuneb)	Baastase	Sihttase (2018)	Sihttase (2023)	Selgitus
Rakenduskava väljundindikaator	Digitaalse kirjaoskuse koolitusel osalenute arv	0	6000	11500	
Toetuskeemispetsiifilised tulemusindikaatorid					
Tulemusindikaator	IKT-spetsialistide osakaal koguhõives	3%	3,5%	4,5%	Panustab rakenduskava väljundindikaatorisse kaudselt.
Tulemusindikaator	Tippspetsialistide osakaal koguhõives	9,7%	11%	12%	Panustab rakenduskava väljundindikaatorisse kaudselt.
Toetuskeemi spetsiifilised väljundindikaatorid					
	<p>2.1.1. koolituste korraldamine täiskasvanud elanikkonnale arvuti- ja internetikasutusoskuse omandamise eesmärgil.</p> <p>2.1.2. koolituste korraldamine kõrgemate IKT-oskuste arendamiseks ja rakendamiseks tööturul olevatele inimestele.</p> <p>2.1.3. koolituste korraldamine IKT oskuste ja hariduse omandamisega seotud</p>				

	teadlikkuse tõstmiseks.				
Väljundindikaator	Läbi viidud täiend-, ümber- ja tasemeõppe pilootprogrammi de arv	0	4	7	Toetuskeemi tegevuste ülene indikaator.
	2.1.3. valdkondliku teadus- ja arendustegevus: uuringute ja analüüside (sh rahvusvaheliste) hankimine ning tulemuste levitamine ja rakendamine teiste toetuskeemi tegevussuundade raames.				
Väljundindikaator	Hangitud uuringute ja analüüside arv	0	5	10	
	2.1.5. kommunikatsiooni- ja teavitustegevus: esitluste, teabepäevade ja konverentside kavandamine ja läbiviimine.				
Väljundindikaator	Läbi viidud tegevuste arv		30	50	Nt üks teabepäev võrdub üks tegevus.

4. TOETUSSKEEMI MÕJU LÄBIVATELE TEEMADELE

Toetuskeem omab puutumust kõigi läbivate teemadega⁴, kuid ellu viidavate projektide sihtrühmade valikul neid eraldi ei käsitleta, vaid eelkõige on fookuses otsene mõju infoühiskonna arengule.

Horisontaalne teema	Mõju
Regionaalne areng	<p>Toetuskeemil on toetav mõju regionaalsele arengule, sest nii digitaalse kirjaoskuse kui ka kõrgemate IKT-oskuste arendamiseks kavandatud koolitustegevused arvestavad piirkondlikke vajadusi.</p> <p>Näiteks tagab digitaalse kirjaoskuse laialdane levik ka parema digitaalselt pakutavate teenuste kättesaadavuse, võimaldades neid oskuslikumalt ja mugavamalt tarbida ning tekitada kaugtöö võimalusi. Lisaks aitavad meetme tegevused kaasa teenuste, töökohtade ja vaba-aja tegevusvõimaluste kättesaadavusele ühtlasemalt kõigis toimepiirkondades, inimeste elukohast sõltumata.</p> <p>Eelnõu tegevustel kõrgemate IKT-alaste teadmiste arendamiseks on osaline mõju piirkondade arengueelduste paremaks ärakasutamiseks, kuivõrd vastavate kompetentside tõstmine aitab avada ka piirkondlike kasvualdkondade potentsiaali uute IKT lahenduste integreerimise ja kasutuselevõtu</p>

⁴ Euroopa Komisjoni Partnerluslepe punktides 1.5.2 ja 1.5.3 ning Struktuuritoetuste seaduse § 12 lg 13 kaasnev kohustus.

	teel.
Infoühiskonna edendamine	Otsene mõju. Toetuskeemi eesmärk on infoühiskonnas toimimiseks ja edukas olemiseks vajalike oskuste arendamine. Kõrgemate IKT-oskuste arendamine võimaldab Eesti elanikel mitte ainult passiivselt infoühiskonnast osa saada, vaid toetada ka selle arengut, IT-teenuste ja –lahenduste ekspordi ning tõsta valdkonna tippspetsialistide hulka.
Keskkonna- ja kliimapoliitika	Toetav mõju. Digitaalne kirjaoskus loob eeldused paberivabaks asjaajamiseks nii avalikus kui erasektoris, mis soodustab teenuste dematerialiseerumist ning vähendab seeläbi nendega seotud keskkonnakoormust (sh füüsilise liikumise ehk transpordi vajadust, jäätmeteket jne).
Võrdsete võimaluste tagamine	Toetav mõju. Toetuskeemi eesmärk on infoühiskonnas ja tööturul toimetulekuks vajalike IKT-alaste baasoskuste ja kõrgemate oskuste arendamine, muuhulgas on fookuses madalama ja tööturu vajadustele mittevastava kvalifikatsiooniga inimesed, noored, eakad ning tööturul tõrjutud seisundis (nt. erivajadustega) olevad inimesed. Koolituste planeerimisel võetakse arvesse ka soolist tasakaalu ning tõstetakse arvutikasutajate osakaalu nii naise kui meeste seas.
Ühtne riigivalitsemine	Toetav mõju. Toetuskeemi raames tellitakse infoühiskonnaalaseid uuringuid, mis toetavad otsustusprotsesside efektiivsemaks muutmist, näitavad millised riigivalitsemise e-lahendused on edukad ning millised vajavad veel arendamist.

5. SEOS PRIORITEETSE SUUNA TEISTE MEETMETE JA VALDKONDLIKE ARENGUKA VADEGA

- 5.1. Eesti Infoühiskonna arengukava 2020.** Toetuskeem toetab otseselt „Eesti Infoühiskonna Arengukava 2020“ tegevussuuna „Kõrgemate IKT-oskuste omandamine teiste kutse- ja kõrghariduse erialade raames ning teistes majandussektorites“ ja meetme „Digitaalse kirjaoskuse arendamine isikliku heaolu suurendamiseks“ elluviimist.
- 5.2. Elukestva õppe strateegia 2014-2020.** Toetuskeem toetab „Elukestva õppe strateegia 2014-2020“ strateegilist meedet „Digikultuuri integreerimine õppeprotsessi kõigil haridustasemetel ja kõigis õppekavades“.
- 5.3. Konkurentsivõime kava „Eesti 2020“.** Toetuskeem toetab kaudselt kõiki konkurentsivõime kava eesmärke. Otseselt aga Vabariigi Valitsuse poliitika põhisuundi „Haridussüsteemi kvaliteedi parandamine ning kohandumine demograafiliste muutustega“ ja „Tööjõu väljaõppe vastavusse viimine kaasaegse tööturu vajadusega ning kutse- või kõrghariduse tasemel erialase haridusega inimeste osakaalu suurendamine“.
- 5.4. Eesti ettevõtluse kasvustrateegia 2014-2020.** Toetuskeem toetab otseselt kasvustrateegias väljatoodud prioriteetset IKT valdkonda. Eelkõige toetab järgmisi kasvustrateegia tegevusi: koostöövõrgustike arendamine (teadus- ja arendustegevus), nõudluspoole poliitikate arendamine (akadeemilised infoühiskonnaalased uuringud) ja

start-up ettevõtluse hoogustamine (kõrgemate IKT-oskuste arendamine).

5.5. Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014-2020

„Teadmistepõhine Eesti“. Üheks strateegia eesmärgiks on teadus- ja arendustegevuse toetamine, et majandusstruktuur muutuks teadmistemahukamaks ja seda eelkõige nutika spetsialiseerumise valdkondades. IKT on valitud kasvuvaldkonnaks horisontaalselt läbi teiste sektorite.

5.6. Toetuskeem toetab kaudselt rakenduskava meetme „Täiskasvanud elanikkonna kompetentside arendamine“ teisi tegevusi:

5.6.1. madala haridustasemega täiskasvanutele tasemekoolituse võimaldamine ja õppes osalemise toetamine;

5.6.2. täiskasvanutele kvaliteetse ja asjakohase täienduskoolituse ja ümberõppe pakkumine kutse- ja erialase kvalifikatsiooni tõstmiseks ning elukestva õppe võtmepädevuste parandamiseks.

6. TOETUSSKEEMI RAKENDAMINE

6.1. Rakendusasutus ja –üksus

Vastavalt Vabariigi Valitsuse 15. detsembri 2014. a korraldusele nr 557 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirja“ kinnitamine“ on toetuskeemi rakendusasutus **Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium** (edaspidi *rakendusasutus*) ja rakendusüksus **Riigi Infosüsteemi Amet** (edaspidi *rakendusüksus*).

6.2 Toetuskeemi elluviija

Toetuskeemi elluviija on **Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi riigi infosüsteemide osakond** (edaspidi *RISO*).

Elluviija ja rakendusasutuse tegevused on lahtutatud ametnike tasandil.

RISO on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi struktuuriüksus, mille põhiülesanneteks on riigi infosüsteemide arendamise koordineerimine, vastavate arengukavade väljatöötamine, nende elluviimise koordineerimine, Euroopa Liidu struktuurivahenditega seotud tegevus infoühiskonna arendamise meetme valdkonnas ning infotehnoloogiaalaste õigusaktide eelnõude ettevalmistamine.

Toetuskeemi elluviimine RISO poolt tuleneb Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kohustusest viia ellu Eesti Infoühiskonna Arengukava 2020 IKT-oskustega seotud eesmärged läbi toetuskeemi tegevussuundade.

6.3 Elluviija õigused ja kohustused

Elluviijale kohaldatakse lisaks käskkirjas sätestatud „Perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduses“ (edaspidi *struktuuritoetuse seadus*) ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud toetuse saaja kohustusi ja õigusi.

6.3.1. Elluviija kohustused:

6.3.1.1. viib toetuskeemist toetatavad tegevused korrektselt ellu ning kasutab toetust sihtotstarbeliselt ja vastutab tegevuste ning nende elluviimiseks tehtud kulude abikõlblikkuse eest;

6.3.1.2. vormistab ja esitab rakendusüksusele maksetaotlused vastavalt rakendusüksuse kinnitatud vormidele;

6.3.1.3. koostab Eesti Infoühiskonna Arengukava 2020 rakendusplaani alusel, ning võttes arvesse rakenduskava ja toetuskeemi eesmärged, toetuskeemi järgneva(te) aasta(te) tegevuskava eelnõu ja indikatiivse eelarve ning esitab selle rakendusasutusele

- kinnitamiseks ühe kuu jooksul pärast rakendusplaani heakskiitmist. Tegevuskava sisaldab tegevuste ja alamtegevuste loetelu aastate lõikes, sihtgruppi ja tegevuste elluviimise perioodi ning indikatiivset eelarvet iga tegevuse kohta.
- 6.3.1.4. koostab aastaaruande kalendriaasta kohta ning esitab selle rakendusasutusele kinnitamiseks hiljemalt järgmise aasta 31. jaanuariks. Aruannete esitamise nõuded on esitatud käskkirja punktis 6.7;
 - 6.3.1.5. koostab vahearuarande 31.12.2018.a. seisuga ja esitab selle rakendusasutusele kinnitamiseks 1.aprilliks 2019.aastal;
 - 6.3.1.6. kooskõlastab rakendusasutusega toetuskeemi aasta eelarve piires tegevuskavas tehtavad muudatused;
 - 6.3.1.7. koostab ja esitab lõpparuande rakendusasutuse kinnitamiseks 60 tööpäeva jooksul pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu;
 - 6.3.1.8. esitab tegevuskava ja aastaaruande ning vahearuarande pärast rakendusasutuselt saadud kinnitust 10 tööpäeva jooksul rakendusüksusele teadmiseks ning lõpparuande rakendusüksusele teadmiseks koos viimase maksetaotlusega;
 - 6.3.1.9. võimaldab teostada kuludokumentide auditit ja kontrolli vastavalt struktuuritoetuse seadusele ja muudele asjakohastele õigusaktidele;
 - 6.3.1.10. annab audiitori ja kontrolli teostava isiku kasutusse kõik tegevuste elluviimisega seotud andmed ja dokumendid struktuuritoetuse seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud korras;
 - 6.3.1.11. osutab auditi ja kontrolli kiireks läbiviimiseks igakülgset abi;
 - 6.3.1.12. tagab tegevuste elluviimiseks vajalike hangete läbiviimisel riigihangete seaduses kehtestatud nõuete järgimise;
 - 6.3.1.13. esitab kõik hankedokumendid, sh hankelepingu projektid ja muud hankemenetlust käsitlevad dokumendid, enne lepingu sõlmimist rakendusüksusele kooskõlastamiseks;
 - 6.3.1.14. tagab tegevuste elluviimise käigus soetatud vara säilimise ja sihtotstarbelise kasutamise vastavalt struktuuritoetuse seadusele ja selle alusel kehtestatud õigusaktides kehtestatud tähtajal;
 - 6.3.1.15. näitab toetuse kasutamisel, et tegemist on struktuuritoetusega, kasutades selleks nõutud sümboolikat;
 - 6.3.1.16. tagab raamatupidamises toetatavate tegevuste kulude ja neid kajastavate kulu- ja maksedokumentide selge eristatavuse muudest kulu- ja maksedokumentidest;
 - 6.3.1.17. säilitab toetuse kasutamise ja tegevuste teostamisega seonduvat dokumentatsiooni vastavalt õigusaktides sätestatule;
 - 6.3.1.18. maksab tagasinõutava toetuse tagasinõudmise otsuses märgitud summas ja tähtpäevaks tagasi;
 - 6.3.1.19. vähese tähtsusega abi andmisel järgib komisjoni määruses (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1-8) ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud, sealhulgas kontrollib, et abisaajale varem antud vähese tähtsusega abi koos toetuskeemi raames antava abiga ei ületaks vähese tähtsusega abi ülemmäära, ja teavitab abisaajat, et ta on saanud vähese tähtsusega abi;
 - 6.3.1.20. säilitab vähese tähtsusega abi andmise korral abi andmisega seotud dokumentatsiooni kümme aastat alates viimase abi andmise kuupäevast;
 - 6.3.1.21. täidab teisi struktuuritoetuse seaduses, selle alusel kehtestatud õigusaktides ning käesolevas käskkirjas sätestatud kohustusi.

6.3.2. Elluviija õigused:

- 6.3.2.1. teha rakendusasutusele ettepanekuid toetuskeemi, eelarvejaotuse ja tegevuskava muutmiseks, sh õigus teha ettepanekuid tegevuskavas kinnitatud tegevuste elluviimise edasilükkamiseks või ärajätmiseks. Muudatused tegevuskava ridade maksumustes, millega ei lisata tegevuskavva uusi tegevusi, võib kinnitada toetuskeemi tegevuskava muudatusega tagantjärele, eeldusel, et muudatused on eelnevalt kirjalikult taasesitamist võimaldavas vormis rakendusasutuse poolt heaks kiidetud;
- 6.3.2.2. küsida tegevuskavasse tehtavate ettepanekute kohta lisateavet, mis on vajalik tegevuste abikõlblikkuses, eesmärgipärasuses ja elluviidavuses veendumiseks;
- 6.3.2.3. kaasata vajadusel tegevuste elluviimiseks eksperte või moodustada ekspertkomisjone.

6.4 Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

6.4.1. Abikõlblikud kulud on:

- 6.4.1.1. Abikõlblikud on järgnevalt loetletud kulud, mis on otseselt vajalikud ja mõistlikud tegevuste elluviimiseks ja toetuskeemi eesmärkide saavutamiseks ning mis on kooskõlas Vabariigi Valitsuse 1. septembri 2014. a määruse nr 143 "Perioodi 2014-2020 struktuuriotusest hüvitataavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord" (edaspidi *ühendmäärus*) §-ga 2;
- 6.4.1.2. elluviija ametnike ja töötajate personalikulud vastavalt ühendmääruse §-le 3;
- 6.4.1.3. koolituste (sh. täiend-, ümber- ja tasemeõppe), konverentside ja seminaride korraldamise kulud;
- 6.4.1.4. abikõlblikud on punkt 6.4.1.3. nimetatud ürituste korraldamisega seotud ruumide ja tehnika rendile, koolitajate tasud, toitlustus ja muud sarnased kulud;
- 6.4.1.5. toetuskeemi eesmärkidega seotud hindamiste, uuringute, analüüside ja küsitluste korraldamisega seotud kulud;
- 6.4.1.6. meetodiliste juhendite, koolitusmaterjalide ning õppekavade arendamise ja elluviimise kulud;
- 6.4.1.7. kulud suulise ja kirjaliku tõlketeenuse hankimiseks.

6.4.2. Mitteabikõlblikud kulud on lisaks ühendmääruse §-s 4 sätestatud mitteabikõlblikele kuludele järgmised kulud:

- 6.4.2.1. toetatavate tegevustega seoses uue organisatsiooni või struktuuriüksuse loomise kulud;
- 6.4.2.2. liiklusvahendite soetamise, rentimise ja liisimise kulud;
- 6.4.2.3. mitterahaline sissemakse omafinantseeringuna;
- 6.4.2.4. kinnisasja, seadmete ja muu põhivara soetamisega seotud kulud;
- 6.4.2.5. väljaspool EL-i elluviidavate tegevuste kulud.

6.5 Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 6.5.1 Toetust makstakse elluviijale vastavalt ühendmääruse § 14 lõike 1 punktile 1. Elluviija esitab rakendusüksusele maksetaotluse vähemalt kord kvartalis. Kui makstud abikõlblike kulude maksumus on riigihanke piirmääraga võrdne või seda ületav, esitatakse maksetaotlus kord kuus.
- 6.5.2 Toetust makstakse tegelike kulude alusel kulude katmiseks, mis on tehtud toetuskeemi iga-aastases tegevuskavas kinnitatud tegevuste elluviimisel ning kui abikõlbliku kulu eest on tasutud abikõlblikkuse perioodil või 45 kalendripäeva jooksul pärast projekti abikõlblikkuse perioodi, kuid mitte hiljem kui 31. detsembril 2023.a. Maksetaotluste menetlemine toimub vastavalt rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteemide kirjelduse alusel välja töötatud protseduuridele.

6.6 Toetuse tagasinõudmine

- 6.6.1 Kui ilmneb, et toetust on kasutatud mitteabikõlblike kulude hüvitamiseks, teeb rakendusüksus finantskorrektsiooni otsuse, millega nõutakse elluviijalt toetus osaliselt või täielikult tagasi.
- 6.6.2 Finantskorrektsiooni otsus tehakse vastavalt struktuuritoetuse seaduse § 45 lõigetele 1 ja 2 ning ühendmääruse §-dele 21-23. Viivist rakendatakse vastavalt struktuuritoetuse seaduse §-s 49 sätestatule.

6.7 Toetuskeemi seire

6.7.1. Elluviija koostab aastaaruande kahe dokumendina:

- 6.7.1.1. tegevuskava aruandlustabel;
- 6.7.1.2. vabas tekstilises vormis aruanne elluviidud tegevustest koos hinnangute ja analüüsiga.

6.7.2. Aruandlustabel sisaldab järgmist informatsiooni:

- 6.7.2.1. tegevus;
- 6.7.2.2. sihtgrupp;
- 6.7.2.3. alamtegevused;
- 6.7.2.4. tegevuste elluviimise aeg;
- 6.7.2.5. eelarve kokku;
- 6.7.2.6. toimunud väljamaksed;
- 6.7.2.7. tekkinud ja kandmata kohustused;
- 6.7.2.8. lühihinnang tegevuse eesmärgi saavutamisele.

6.7.3. Tekstiline aruanne sisaldab järgmist teavet:

- 6.7.3.1. elluviija hinnang tegevuste elluviimise edukusele;
- 6.7.3.2. elluviija hinnang toetuskeemi spetsiifiliste indikaatorite saavutamisele;
- 6.7.3.3. tekkinud probleemid ja nende lahendamiseks võetud lahendused ning elluviija ettepanekud järgmiseks aastaks;
- 6.7.4. vahearuanne 31.12.2018.aasta seisuga (esitatakse 1. aprilliks 2019. aastal) peab sisaldama lisaks punktides 6.7.2 ja 6.7.3 toodule ka toetatavate tegevuste kokkuvõtvat lühiülevaadet tegevuste algusest kuni 2018.aasta lõpuni.
- 6.7.5. Elluviija koostatud lõpparuanne peab vahearuandele lisaks sisaldama ülevaadet kogu toetatavate tegevuste kogumi kohta, s.t. kõigist abikõlblikkuse perioodil elluviidud tegevustest.

6.8 Toetuskeemi muutmise tingimused ja kord

Rakendusasutusel on õigus toetuskeemi muuta elluviija või rakendusüksuse taotluse alusel või enda algatusel. Toetuskeemi muutmiseks vormistatakse käesoleva käskkirja muudatus.

Urve Palo
minister

